

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ Π. ΑΛΠΙΤΣΗ
ΚΑΤΑΝΟΩ ΚΕΙΜΕΝΑ & ΕΚΘΕΤΩ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΟΥ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Σύμβολα

☑ Άσκηση κλειστού τύπου

🗑 Άσκηση ανοιχτού τύπου

📦 Άσκηση τράπεζας θεμάτων

👉 Σημαντική σημείωση

→ Βλέπε απάντηση στο βιβλίο: Σ. Π. Αλπίτση, *Περνώντας από τη θεωρία στην πράξη*
– *Νεοελληνική Γλώσσα & Λογοτεχνία Γ' Γενικού Λυκείου*, εκδόσεις αξία

Α΄ ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ
- ΆΝΘΡΩΠΟΣ -

1ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Α. 8. Εργασία & μορφές εργασίας

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ: σελ. 342-346

ΘΕΜΑ Α: σελ. 345

Επιλεγμένα αποσπάσματα σχετικά με το θέμα όπου εστιάζει η περίληψη:

- Το να κάνεις την εργασία που αγαπάς, να νιώθεις χαρούμενη κάθε πρωί που ξυπνάς, είναι ένας στόχος ζωής, είναι πηγή ευτυχίας και πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα.
- Στην πραγματικότητα όμως η αγάπη για την εργασία προέρχεται από την αγάπη για τον εαυτό μας και την προσήλωση στις αξίες μας. Κάτω από αυτήν τη βάση, είναι σημαντικό η εργασία που κάνεις να σου δίνει πληρότητα, να σε γεμίζει ελπίδα, κίνητρο και ενέργεια.

 Η συντάκτρια του κειμένου 1, Αφροδίτη Χόντου, εστιάζει στις προϋποθέσεις που είναι καλό να πληρούνται, προκειμένου ο εργαζόμενος/η εργαζόμενη να αισθάνεται ευτυχής. Πρωτίστως, πρέπει να αγαπά το επάγγελμά του/της, συνθήκη που εξαρτάται από τον βαθμό αυτοεκτίμησής και αφοσίωσης στις αξίες της ζωής του/της. Με αυτά ως αναγκαία προϋπόθεση η συγγραφέας τονίζει ότι κάθε εργαζόμενος-η θα νιώθει πλήρης, διατηρώντας κίνητρα που θα τον ενεργοποιούν, ώστε να προσδοκά κάτι σημαντικό από κάθε επαγγελματική του/της προσπάθεια.

(70 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β

 Ερώτημα 1^ο : σελ. 345

α. Λάθος, 1^η παρ.: «Αυτή η ασυμφωνία περιόρισε τον ενθουσιασμό μου για τη δουλειά και τη σχολική ικανοποίηση από την εργασία μου».

β. Σωστό, 2^η παρ.: «Για εμένα, ως εργαζόμενη, σύμπνοια κουλτούρας σημαίνει να υπάρχει ομαδικό πνεύμα και κοινοί στόχοι στον εργασιακό χώρο. Είναι κάτι που ξεπερνά τα καθήκοντα που μου ανατίθενται, αφορά την ύπαρξη κοινών αξιών...»

γ. Λάθος, 3^η παρ.: «Συνιστώ σε όλους εσάς που ψάχνετε για δουλειά να μην παρασυρθείτε από τη σαγήνη ενός αναγνωρισμένου τίτλου εργασίας ή ενός εντυπωσιακού μισθού».

δ. Λάθος, 4^η παρ.: «Στην επαγγελματική μου διαδρομή έμαθα ότι η επιτυχία είναι ένα ολιστικό εγχείρημα και η σύμπνοια στην κουλτούρα...»

 Ερώτημα 2^ο : σελ. 345

Η συγγραφέας στη 2^η παράγραφο του κειμένου 1 καταλήγει στο **συμπέρασμα**: «Και δεν είναι κάτι ακατόρθωτο». (αναφορά στην προηγούμενη φράση, ότι δηλαδή δεν είναι ακατόρθωτο ο εργαζόμενος «να νιώθει πλήρης»).

Ο αρχικός ισχυρισμός τον οποίο αποδεικνύει στην παράγραφο αυτή εννοείται από την προηγούμενη παράγραφο: «Το να κάνεις την εργασία που αγαπάς, να νιώθεις χαρούμενη κάθε πρωί που ξυπνάς, είναι ένας στόχος ζωής, είναι πηγή ευτυχίας και πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα». **Στη συνέχεια, στην παράγραφο αυτή αναπτύσσει το επιχείρημά της** με τη διαπίστωση ότι, αν και στην εργασία «πάντα θα υπάρχουν κομμάτια που δεν θα σου αρέσουν», **την οποία ενισχύει με μία σειρά τεκμήρια-παραδείγματα από την καθημερινή επαγγελματική εμπειρία:** «αγχωτικά deadlines και δύσκολες μέρες, κακοί συνάδελφοι ή απαιτητικά αφεντικά». **Έπειτα, ολοκληρώνει το επιχείρημά της** ότι, εφόσον «η αγάπη για την εργασία προέρχεται από την αγάπη για τον εαυτό μας και την προσήλωση στις αξίες μας», είναι σημαντικό αυτή να δίνει στον εργαζόμενο «πληρότητα, ελπίδα, κίνητρο και ενέργεια».

Ερώτημα 3^ο : σελ. 346

α. Δύο διαφορετικές μορφές του ρήματος με τις οποίες διαμορφώνεται ο συμβουλευτικός τόνος του Κειμένου 2 είναι:

- ✓ **έγκλιση αποτρεπτική υποτακτική σε β' πληθυντικό πρόσωπο:** «Συνιστώ σε όλους εσάς που ψάχνετε για δουλειά **να μην παρασυρθείτε** από τη σαγήνη ενός αναγνωρισμένου τίτλου εργασίας ή ενός εντυπωσιακού μισθού».

Η συγγραφέας αποτρέπει όσους/όσες βρίσκονται στην αναζήτηση μίας θέσης εργασίας να επηρεαστούν από όσα συχνά δελεάζουν τους εργαζόμενους/τις εργαζόμενες: έναν αναγνωρισμένο τίτλο εργασίας, δηλαδή ένα επάγγελμα με κύρος ή έναν εντυπωσιακό μισθό. Έτσι, θέτει σε προτεραιότητα ό,τι έγραψε προηγουμένως, την σύμπνοια κουλτούρας στον εργασιακό χώρο.

- ✓ **έγκλιση προστακτική σε β' πληθυντικό πρόσωπο:** «**Ερευνήστε** εις βάθος την κουλτούρα, τις αξίες και το εργασιακό περιβάλλον της εταιρείας».

Η συγγραφέας προτρέπει όσους/όσες βρίσκονται στην αναζήτηση μίας θέσης εργασίας να δώσουν έμφαση στις συνθήκες εργασίας, ώστε να είναι πιο ικανοποιημένοι και να αυξήσουν, κατά συνέπεια, τη συνολική απόδοση και επιτυχία μέσα στην εταιρεία.

β.

 Η συγγραφέας, Αφροδίτη Χόντου, **αποδεικνύοντας την ευρυμάθειά της**, εισάγει το κείμενο 1 επικαλούμενη ως τεκμήριο-αυθεντία τον Κομφούκιο: «Πιθανότατα έχεις ακούσει τη φράση του Κομφούκιου: «Επίλεξε μια δουλειά που αγαπάς και δεν θα χρειαστεί να δουλέψεις ούτε μια μέρα στη ζωή σου». Έτσι, **κεντρίζει εξ αρχής το ενδιαφέρον και την εμπιστοσύνη** του αναγνωστικού κοινού, **ενισχύοντας παράλληλα την αποδεικτική αξία του επιχειρήματος** που στη συνέχεια θα αναπτύξει ότι «η ικανοποίηση από την εργασία και η ευτυχία μέσω της επαγγελματικής σταδιοδρομίας είναι μεγίστης σημασίας». Τέλος, επειδή ο Κομφούκιος έχει ξεχωρίσει για τις φιλοσοφικές του απόψεις και είναι σύμβολο του ανθρώπου που επιζητά την τελείωση με σύνεση και ολιγάρκεια, το κείμενο στο σημείο αυτό **διδάσκει** τους αναγνώστες/τις αναγνώστριες μέσα από το παράδειγμά του μία ουσιαστική στάση ζωής.

ΘΕΜΑ Γ : σελ. 346

✎ Ο αφηγητής αντιμετώπισε ως κύρια δυσκολία στον χώρο της εκπαίδευσης την αμφισβήτηση του έργου του, εφόσον επέλεξε να διδάξει ένα μάθημα καινοτόμο. Πιο συγκεκριμένα, με την εισαγωγική **περιγραφή που συνδυάζεται με τον σύντομο διάλογο/στιχομυθία** ανάμεσα στον καθηγητή και τους συναδέλφους του στο πανεπιστήμιο, οι οποίοι τον «περιγελούν» («Στο Πανεπιστήμιο, όταν πηγαίνω να κάνω το μάθημά μου περί αγάπης, οι διάφοροι συνάδελφοι χασκογελάνε...«Τι θα γίνει; Έχει κανένα εργαστήριο το Σάββατο;»), ο αφηγητής καταδεικνύει ότι στοχοποιήθηκε, γιατί δίδασκε ένα μάθημα που στηρίχθηκε σε διαφορετικές μεθόδους διδασκαλίας από τις καθιερωμένες. Στη συνέχεια, μέσω της **αναδρομικής αφήγησης**, «Θα 'θελα να σας πω μερικά πράγματα για το ξεκίνημα αυτής της ιδέας σχετικά με την αγάπη στην τάξη. Εδώ και περίπου πέντε χρόνια είχα μια συνάντηση με τον Πρύτανη της Παιδαγωγικής Σχολής...», δηλώνεται η διαφορετική οπτική για τη διδακτική, εφόσον ο αφηγητής επιθυμεί να διδάξει το μάθημα της Αγάπης, την παιδαγωγική αξία του οποίου ο Πρύτανης δεν φαίνεται να αναγνωρίζει («έβηξε λίγο και μου είπε: «Και τι άλλο;»»). Τέλος, ο αφηγητής αυτοχαρακτηρίζεται **μεταφορικά/καθ' υπερβολήν**¹ «τρελός» ως ο μόνος καθηγητής στον κόσμο που διδάσκει το μάθημα της Αγάπης, παρά το γεγονός ότι η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Πολιτικής συστηματικά καθορίζει ως πρώτο στόχο της αμερικανικής εκπαίδευσης την «αυτοπραγμάτωση/αυτοέκφραση». Αυτή του η διαφοροποίηση/μοναδικότητα τον έχει τελικά καταστήσει στόχο των ιδίων των συναδέλφων του, όχι όμως των μαθητών, των οποίων το ενδιαφέρον για το μάθημά του ολοένα και αυξάνει.

Προσωπικά, θα ήθελα πολύ να παρακολουθήσω το μάθημα της Αγάπης, γιατί θα μου έδινε την ευκαιρία να μάθω και να εκφραστώ ελεύθερα, δίχως να αισθάνομαι ότι καταπιέζομαι, αναπτύσσοντας μία ισότιμη σχέση με τον καθηγητή μου, κάτι που απουσιάζει τόσο από τις σχολικές όσο και από τις πανεπιστημιακές αίθουσες.

Ένα διαφορετικό προσωπικό σχόλιο:

Προσωπικά, θα ήθελα να παρακολουθήσω το μάθημα αυτό στο σχολείο, αλλά δεν θα δήλωνα συμμετοχή ως φοιτητής/φοιτήτρια πανεπιστημίου. Ως μαθητές-τριες χρειάζεται να εκφραζόμαστε και να μαθαίνουμε να αγαπάμε, γιατί ακόμη διαμορφώνουμε τον χαρακτήρα μας. Όμως, ως ενήλικες φοιτητές-τριες επιζητούμε την εξειδίκευση, οπότε το «μάθημα της Αγάπης» είναι μάλλον άσχετο με τους στόχους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

(198 και 205 λέξεις)

¹Τα δύο σχήματα συνυπάρχουν στο χωρίο αυτό. Οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να επιλέξουν σε ποιο θα αναφερθούν.

→ **Εντόπισε τους παραπάνω κειμενικούς δείκτες στο βιβλίο: Σ. Π. Αλπίτση, Περνώντας από τη θεωρία στην πράξη – Νεοελληνική Γλώσσα & Λογοτεχνία Γ' Γενικού Λυκείου, εκδόσεις αξία**

→ **περιγραφή που συνδυάζεται με τον σύντομο διάλογο/στιχομυθία: σελ. 440-441**

→ **αναδρομική αφήγηση: σελ. 450**

→ **σχήμα μεταφοράς: σελ. 263**

→ **σχήμα υπερβολής: σελ. 268**

ΘΕΜΑ Δ : σελ. 346

Άρθρο νέου/νέας σε νεανικό ιστότοπο (blog):

- **Εξωτερικά χαρακτηριστικά:**
- Τίτλος: σύντομος, σαφής, περιεκτικός, ενδιαφέρων
- **Εσωτερικά γνωρίσματα περιεχομένου:**
- Λογική απόδειξη των θέσεων του πομπού με ορθά επιχειρήματα (έγκυρα και αληθή) και τεκμήριο-αυθεντία (Κομφούκιος). Μπορούν να αξιοποιηθούν και επεξηγηματικά μέρη.
- Υφολογική ποικιλία: οικείο ύφος (απεύθυνση σε νεανικό κοινό) με: α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο σε συνδυασμό με το ουδέτερο-απρόσωπο ύφος του άρθρου που διαμορφώνουν τα ακόλουθα μέσα: γ' ρηματικό πρόσωπο, κυριολεκτική γλώσσα και άλλες γλωσσικές επιλογές της επιχειρηματολογίας που θα χρησιμοποιήσουμε εδώ: ειδικό λεξιλόγιο, διαρθρωτικές λέξεις-φράσεις που δηλώνουν: αιτία, επεξήγηση, αποτέλεσμα, συμπέρασμα, ρητορικό ερώτημα.
- Προσωπικός τόνος καθώς το ζητούμενο συνιστά προσωπικό ερώτημα: α' ενικό ρηματικό πρόσωπο, ρήματα κρίσεως, επιθυμίας κ.τλ.

☞ Το Β' Σκέλος χρειάζεται προσοχή, ώστε να μην υπάρξει σύγχυση ανάμεσα στα κριτήρια της επαγγελματικής ζωής και στα κριτήρια επιλογής μιας μελλοντικής θέσης εργασίας, που συνιστά το ζητούμενο του θέματος. Μπορούν, όμως, να αξιοποιηθούν κριτήρια που σχετίζονται με τη θέση εργασίας.

σελ. 347: Κρατώ σημειώσεις από τα κείμενα αναφοράς που θα με βοηθήσουν να αποδείξω τις θέσεις μου και να εμπλουτίσω το περιεχόμενο του κειμένου που θα γράψω.

Κείμενα 1:

- ✓ Πιθανότατα έχεις ακούσει τη φράση του Κομφούκιου: «Επίλεξε μια δουλειά που αγαπάς και δεν θα χρειαστεί να δουλέψεις ούτε μια μέρα στη ζωή σου». (Β' Σκέλος)
- ✓ η ικανοποίηση από την εργασία και η ευτυχία μέσω της επαγγελματικής σταδιοδρομίας. (Α' Σκέλος)
- ✓ είναι σημαντικό η εργασία που κάνεις να σου δίνει πληρότητα, να σε γεμίζει ελπίδα, κίνητρο και ενέργεια (Α' Σκέλος)
- ✓ Το να είσαι ευτυχισμένη-ος στην εργασία σου έχει τεράστιο αντίκτυπο στην υγεία σου, τόσο την ψυχική όσο και τη σωματική. Όχι μόνο θα τονώσει το κίνητρό σου, αλλά θα σε κάνει πολύ πιο ευτυχισμένη-ο και στη ζωή σου εκτός εργασίας. (Α' Σκέλος)
- ✓ Θα συνειδητοποιήσεις πόσο καλή-ός είσαι σε αυτό που κάνεις (Α' & Β' Σκέλος)

Κείμενα 2:

- ✓ οι αξίες και το εργασιακό περιβάλλον της εταιρείας (Β' Σκέλος)
- ✓ ενθουσιασμό μου για τη δουλειά (Β' Σκέλος)
- ✓ σαγήνη ενός αναγνωρισμένου τίτλου εργασίας ή ενός εντυπωσιακού μισθού (Β' Σκέλος)

- ✓ θετικά σημεία της εταιρείας που σχετίζονται με την κουλτούρα, τον τρόπο διοίκησης και την εργασία (Β' Σκέλος)
- ✓ θέση της εταιρείας σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής. Εάν η θέση εργασίας δίνει έμφαση στο ευέλικτο ωράριο ή στις επιλογές για απομακρυσμένη εργασία, μπορεί να ταιριάζει με τις προτιμήσεις σας. (Β' Σκέλος)
- ✓ η επιτυχία είναι ένα ολιστικό εγχείρημα και η σύμπνοια στην κουλτούρα είναι ο καταλύτης που οδηγεί άτομα και οργανισμούς στην ευημερία και την ανάπτυξη. (Β' Σκέλος)

 Στο υπόδειγμα που ακολουθεί έχει χρησιμοποιηθεί πορτοκαλί γραφή σε σημεία που εμπνεύστηκε ο πομπός από τα κείμενα αναφοράς που μελέτησε. Επίσης, τα επιχειρήματα που «έχτισε» ο/η συγγραφέας έχουν εμπλουτιστεί με τη βοήθεια του υλικού που μελέτησε στις σελίδες της ενότητας του βιβλίου (σελ. 323 & 326)

Με το βλέμμα στο επαγγελματικό μου μέλλον

Οι νέοι κάνουμε πάντα όνειρα για το μέλλον. Ονειρευόμαστε μια ευτυχισμένη ζωή δίπλα στους δικούς μας ανθρώπους, αλλά και κοινωνική αναγνώριση που θα μας εξασφαλίσει η επαγγελματική μας σταδιοδρομία. Όμοια κι εγώ στρέφω τα βλέμματα μου στο επαγγελματικό μου μέλλον κι ελπίζω να κάνω μία σωστή επιλογή που θα στηρίζεται στα κατάλληλα κριτήρια.

Η εργασία είναι ανεκτίμητο αγαθό, γιατί η ικανοποίηση που προσφέρει εγγυάται στο άτομο την ευδαιμονία. Οικονομικά, ως το κύριο μέσο βιοπορισμού, μας εξασφαλίζει ένα ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο. Γι' αυτό κι εγώ θα ήθελα να καταφέρω μέσα από την επαγγελματική μου σταδιοδρομία να εξασφαλίσω μία άνετη ζωή, ώστε να μπορώ να αισθάνομαι ασφαλής και να απολαύσω κι άλλες εμπειρίες: να ταξιδέψω, να ψυχαγωγηθώ, να εξασφαλίσω τα υλικά μέσα που θα μου επιτρέψουν να δημιουργήσω οικογένεια. Είναι για εμένα, όμως, εξίσου σημαντική η συμβολή της εργασίας στην πνευματική και ψυχική μου εξέλιξη. Σπουδάζοντας κι ασκώντας ένα επάγγελμα, θα καταφέρω να εμπλουτίσω τις γνώσεις και τις εμπειρίες μου, ώστε να σκέφτομαι ωριμότερα. Παράλληλα, το αίσθημα της κοινωνικής ευθύνης θα με ωθήσει να αναλάβω πρωτοβουλίες, να δημιουργήσω, να συνειδητοποιήσω πόσο καλή-ός είμαι σε αυτό που κάνω, ώστε να αποκτήσω αυτοεκτίμηση και να ατενίζω το μέλλον με αισιοδοξία κι αυτοπεποίθηση.

Προκειμένου, βέβαια, να απολαύσω όλα αυτά τα αγαθά, σκέφτομαι ότι θα πρέπει να επιλέξω τη μελλοντική μου θέση εργασίας με τα κατάλληλα κριτήρια. Αρχικά, πιστεύω ότι το αντικείμενο της εργασίας πρέπει να με ενθουσιάζει, να το αγαπώ και να μου επιτρέπει να εξασκήσω τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντά μου. Έπειτα, οι συνθήκες εργασίας είναι για εμένα εξίσου σημαντικές, εφόσον θα καθορίσουν τόσο την αποδοτικότητα όσο και την ποιότητα της ζωής μου. Με άλλα λόγια, θα ήθελα η εργασιακή κουλτούρα να συνάδει με τις αξίες μου, να ευνοεί δηλαδή τη συνεργασία, να επιτρέπει την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής μέσα από ένα ευέλικτο ωράριο, γιατί θα ήμουν δυστυχισμένος-η σε ένα έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον που θα μου «επέβαλε» να εργάζομαι ακατάπαυστα, προκειμένου να αποκτήσω την αναγνώριση.

Συγκεφαλαιώνοντας, για εμένα μια ευτυχισμένη ζωή συναρτάται με τη χαρά της εργασίας. Γι' αυτό θα φροντίσω να επιλέξω με ωριμότητα το μελλοντικό μου επάγγελμα και με προσοχή τη θέση εργασίας που μου αναλογεί, αντλώντας έμπνευση από τη σοφή ρήση του Κομφούκιου: «Επίλεξε μια δουλειά που αγαπάς και δεν θα χρειαστεί να δουλέψεις ούτε μια μέρα στη ζωή σου». Σας συμβουλεύω να κάνετε το ίδιο!

(387 λέξεις)

2ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Α. 8. Επαγγελματικός Προσανατολισμός

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ: σελ. 348-352

ΘΕΜΑ Α: σελ. 351

Επιλεγμένα αποσπάσματα σχετικά με το θέμα όπου εστιάζει η περίληψη:

- Είναι αληθές ότι το φλέγον ζήτημα του επαγγελματικού προσανατολισμού είναι στενά συνυφασμένο με την πολυπλοκότητα που δημιουργήσε ο ανθρώπινος υλικοτεχνικός και πνευματικός πολιτισμός...
- Σίγουρα, η πρόοδος κι η ευημερία κάθε πολιτισμένου συνόλου εξαρτάται από την πλήρη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που διαθέτει...
- Επομένως, η ανάγκη για διερεύνηση και η καλλιέργεια των ικανοτήτων του ατόμου έχει καταστεί θεμελιώδες αίτημα της εποχής.
- ... καθένας επιλέγει σύμφωνα με τις κλίσεις, τα ενδιαφέροντα που έχει και βέβαια πάντα σύμφωνα με το πνευματικό του επίπεδο.
- Ένα θέμα το οποίο ο επαγγελματικός προσανατολισμός «ξεκλειδώνει» είναι το ζήτημα της αυτογνωσίας.
- Ο νέος χρειάζεται...να ανακαλύψει...τον δικό του τρόπο θέασης της ζωής.

 Στο απόσπασμα η συγγραφέας εστιάζει στη σημασία του σωστού επαγγελματικού προσανατολισμού. Πιο συγκεκριμένα, διαπιστώνει ότι αυτός έχει καταστεί αναγκαίος, εφόσον η ραγδαία ανάπτυξη του υλικοτεχνικού και πνευματικού πολιτισμού δυσχεραίνει την αποτελεσματική αξιοποίηση του εργατικού δυναμικού, που αποτελεί προϋπόθεση εκπολιτισμού και κοινωνικής ευημερίας. Κατά συνέπεια, επισημαίνεται ότι ιδίως ο νέος πρέπει να διευκολύνεται στην προσπάθεια να γνωρίσει τον εαυτό του, ανακαλύπτοντας εγκαίρως τα στοιχεία που τον καθιστούν ξεχωριστό.

(67 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1^ο : σελ. 351

 Το περιεχόμενο του κειμένου 1 συσχετίζεται με το πρώτο βήμα που η συγγραφέας του κειμένου 2 προτείνει στην τελευταία παράγραφο, δηλαδή με την αναγκαιότητα της αυτογνωσίας. Πιο συγκεκριμένα, στο κείμενο 1 αναφέρεται ότι στη σύγχρονη αγορά εργασίας είναι αναγκαίο ο εργαζόμενος «να ανακαλύψει τα ιδιαίτερα στοιχεία του χαρακτήρα του, τις δεξιότητες, τα ενδιαφέροντα και τις αξίες του». Αντίστοιχα, στο κείμενο 2 η συγγραφέας αναφέρει πρώτη την αναγκαιότητα της αυτογνωσίας, τονίζοντας ότι το νέο άτομο πρέπει να βοηθηθεί προκειμένου «να εντοπίσει και να κατανοήσει ατομικά του χαρακτηριστικά (ικανότητες,

ενδιαφέροντα, κλίσεις, φιλοδοξίες)». Συνεπώς, τα κείμενα 1 και 2 αναδεικνύουν ως βασικό σκοπό του σωστού επαγγελματικού προσανατολισμού την αυτογνωσία.

(78 λέξεις)

Ερώτημα 2^ο : σελ. 351

α.

Η συγγραφέας του κειμένου 2 κάνει αναφορά στον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό. Επειδή πρόκειται για απόσπασμα, δεν έχει την κλασική τριμερή δομή, αφού απουσιάζει ο επίλογος. Έχει, ωστόσο, **δομήσει αυστηρά το κείμενό της, συνθέτοντας έναν πρόλογο όπου ορίζεται η βασική έννοια** «Επαγγελματικός Προσανατολισμός ορίζεται η διαδικασία κατά την οποία...» **και στη συνέχεια δύο παραγράφους για το κύριο μέρος της απόδειξης** της αναγκαιότητας του Σ.Ε.Π. **Συγκεκριμένα, στη 2^η παράγραφο αναφέρει ότι βασικός σκοπός είναι η «σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας» και στην 3^η παράγραφο αναλύει 4 επιμέρους σκοπούς** («αυτογνωσία», «πληροφόρηση», «ενίσχυση δεξιοτήτων λήψης απόφασης», «μετάβαση») με τους οποίους θα υλοποιηθεί ό,τι ανέφερε στην προηγούμενη παράγραφο. Πρόκειται, επομένως, για **κείμενο επιχειρηματολογίας όπου οι επιμέρους αναφορές συσχετίζονται λογικά.**

β.

Πρόθεση του συγγραφέα στην τελευταία παράγραφο του κειμένου 2 είναι **να περιγράψει-αναλύσει** τον ειδικό όρο της εκπαίδευσης Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός ώστε να γίνει σαφής και κατανοητός στους αναγνώστες και τις αναγνώστριες. Σε κάποια σημεία, μάλιστα, **εξηγεί** τους επιμέρους εκπαιδευτικούς στόχους που σχετίζονται με την έννοια αυτή: «να βοηθηθεί δηλαδή», «να ενημερωθεί δηλαδή». Για να ικανοποιήσει αυτές του τις προθέσεις ο συντάκτης του κειμένου **διαιρεί/διακρίνει τους βασικούς στόχους (διαιρετική βάση) του Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού (διαιρετέα έννοια) σε τέσσερα επιμέρους βήματα (είδη-μέλη της διαίρεσης)**: πρώτο το βήμα της αυτογνωσίας, δεύτερο το βήμα της πληροφόρησης, τρίτο το βήμα για τη λήψη αποφάσεων και τελευταίο η μετάβαση.

Ερώτημα 3^ο : σελ. 352

Η συγγραφέας ξεκινά από τον **αρχικό ισχυρισμό** «Είναι αληθές ότι το φλέγον ζήτημα του επαγγελματικού προσανατολισμού είναι στενά συνυφασμένο με...κάθε οργανωμένη κοινωνία». **Στη συνέχεια, αναπτύσσει το επιχείρημά της ότι** «Σίγουρα, η πρόοδος κι η ευημερία κάθε πολιτισμένου συνόλου εξαρτάται από την πλήρη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού...στον χώρο παραγωγής». **Τέλος, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι** «Επομένως, η ανάγκη για διερεύνηση και η καλλιέργεια των ικανοτήτων του ατόμου έχει καταστεί θεμελιώδες αίτημα της εποχής».

Το παραγωγικό επιχείρημα της συγγραφέως ξεκινά από τη γενική διαπίστωση ότι ο επαγγελματικός προσανατολισμός είναι στενά συνυφασμένος με τη σύγχρονη μορφή του πολιτισμού. (Φράσεις όπως «πάσης φύσεως» και «κάθε οργανωμένη κοινωνία» δηλώνουν τη γενική διαπίστωση του πομπού.) Έπειτα, η αναφορά στην πρόοδο του πολιτισμού και την ευημερία του ανθρώπου **συνδέονται λογικά-**

κλιμακωτά με την «πλήρη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που διαθέτει το πολιτισμένο σύνολο». Κατά συνέπεια, **με λογική αναγκαιότητα η συγγραφέας καταλήγει στο επιμέρους συμπέρασμα/στην ειδική διαπίστωση** ότι πρέπει να διερευνηθούν οι ικανότητες κάθε ατόμου και να καλλιεργηθούν: «Επομένως, η ανάγκη για διερεύνηση και η καλλιέργεια των ικανοτήτων του ατόμου έχει καταστεί θεμελιώδες αίτημα της εποχής». **Το επιχείρημα είναι προφανώς έγκυρο**, γιατί δεν υπάρχουν λογικά άλματα στη σκέψη της συγγραφέως (οι παρατηρήσεις της συσχετίζονται λογικά και καταλήγουν σε ένα σχετικό συμπέρασμα) **και ταυτόχρονα αληθές**, εφόσον πράγματι η «πολυπλοκότητα» που δημιουργήσε ο σύγχρονος πολιτισμός καθιστά πιο δύσκολο/απαιτητικό τον επαγγελματικό προσανατολισμό του ατόμου. Η αλήθεια των λεγομένων της, μάλιστα, ενισχύεται εφόσον **οι προτάσεις (προκειμένες) που συνθέτουν τον συλλογισμό της είναι κατηγορικές, δηλαδή αποφαντικές προτάσεις με τα ρήματα σε έγκλιση οριστική που δηλώνουν υψηλό βαθμό βεβαιότητας**. Επομένως, η συγγραφέας διατυπώνει εδώ μία **γενική στην εποχή μας άποψη που συνιστά ένα ορθό και πειστικό επιχείρημα**.

ΘΕΜΑ Γ : σελ. 352

 Το ποιητικό υποκείμενο φαίνεται ότι τίμησε το επάγγελμα που άσκησε. Αρχικά, σαν να κάνει τον απολογισμό τα ζωής του στον Ύψιστο, «Κύριε», διευκρινίζει ότι ήταν «άνθρωποι απλοί», δηλαδή λαϊκοί και ταπεινοί πωλητές υφασμάτων, των οποίων όμως η ψυχή «ήταν το ύφασμα που δεν τ' αγόρασε κανείς». Με την τελευταία **μεταφορική χρήση του ρήματος «αγόρασε»** το ποιητικό υποκείμενο αναφέρεται στο αδιάφθορο ήθος του, αφού δεν αλλοιώθηκε ο χαρακτήρας του, προκειμένου να αυξήσει τα κέρδη του, παρά το ότι ασχολήθηκε με το εμπόριο. Στη συνέχεια, μέσω της **αναδρομικής αφήγησης** αναφέρεται στον έντιμο τρόπο με τον οποίο αντιμετώπισε την πελατεία του, πουλώνοντας μόνο υφάσματα ποιότητας («Την τιμή δεν κανονίζαμε απ' την ούγια... Είχαμε μόνο ποιότητας πραμάτεια»). Τέλος, το ποιητικό υποκείμενο μέσω του **σχήματος υπερβατού**, «πιάνουν στη γη μας λίγο τόπο τα πολύτιμα¹», τονίζει τη λέξη «πολύτιμα», τοποθετώντας την στο τέλος της φράσης, προκειμένου να επικοινωνήσει τον τρόπο σκέψης του, που καθόρισε τελικά και τον ολιγαρκή αλλά ουσιαστικό τρόπο της ζωής του, εφόσον η εργασία του δεν αντιμετωπίστηκε ευκαιριακά ως πηγή πλουτισμού. Επιστέγασμα του απολογισμού του είναι, επομένως, η φράση του τελευταίου στίχου: «Κύριε, σταθήκαμε έμποροι κακοί!».

Προσωπικά, δεν συμφωνώ με την τελική διαπίστωση του ποιητικού υποκειμένου. «Καλός έμπορος», για εμένα, όπως και «καλός επαγγελματίας», είναι εκείνος που τιμά την εργασία του και τους ανθρώπους που ωφελούνται από αυτήν, δίχως να εξαπατά και να αισχροκερδεί. Συνεπώς, το ποιητικό υποκείμενο υπήρξε ένας έντιμος, αξιοπρεπής «καλός έμπορος».

(193 λέξεις)

¹Εναλλακτικά μπορεί να αξιοποιηθεί το **σχήμα παρήχησης**.

→ Εντόπισε τους παραπάνω κειμενικούς δείκτες στο βιβλίο: Σ. Π. Αλπίτση, *Περνώντας από τη θεωρία στην πράξη – Νεοελληνική Γλώσσα & Λογοτεχνία Γ' Γενικού Λυκείου*, εκδόσεις αξία

→ μεταφορά: σελ. 263

→ αναδρομική αφήγηση: σελ. 450

→ σχήμα υπερβατό: σελ. 258

→ σχήμα παρήχησης: σελ. 291 (3) & 464

ΘΕΜΑ Δ : σελ. 352

Ομιλία/προφορική εισήγηση στο Πνευματικό Κέντρο του δήμου:

- Εξωτερικά χαρακτηριστικά: προσφωνήσεις, επιφώνηση.
- Εσωτερικές αναφορές:
  - ✓ πρόλογος: α) τιμητική αναφορά στην εκδήλωση και ευχαριστίες στις δημοτικές αρχές.
β) αναφορά στο θέμα της ημερίδας: «Νέοι: Οι μελλοντικοί επαγγελματίες του τόπου».
- Λογική απόδειξη του θέματος με ορθά επιχειρήματα (έγκυρα και αληθή).
- Αυστηρή οργάνωση.
- Κυριολεκτική γλώσσα και άλλες γλωσσικές επιλογές της επιχειρηματολογίας που θα χρησιμοποιήσουμε εδώ: αποφαντικές προτάσεις με προτάσεις επιθυμίας σε έγκλιση υποτακτική που δηλώνουν επιθυμία (Α' Σκέλος), ρήματα σε έγκλιση οριστική που δηλώνουν βεβαιότητα (Β' Σκέλος), διαρθρωτικές λέξεις-φράσεις που δηλώνουν: τρόπο, αποτέλεσμα, συμπέρασμα κ.τλ.
- Ο πομπός ενδείκνυται να εκφραστεί σε ορισμένα σημεία του Β' Σκέλους κυρίως σε α' πληθυντικό, εκπροσωπώντας έτσι το σύνολο των μαθητών/μαθητριών, ώστε να ταυτιστεί με το νεανικό κοινό. Το β' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο μπορεί να χρησιμοποιηθεί επιλεκτικά, προκειμένου ο πομπός να απευθυνθεί με επίσημο ύφος και ευγενικό τόνο προς το ενήλικο κοινό, που περιλαμβάνει και επίσημους προσκεκλημένους.

σελ. 353: Κρατώ σημειώσεις από τα κείμενα αναφοράς που θα με βοηθήσουν να αποδείξω τις θέσεις μου και να εμπλουτίσω το περιεχόμενο του κειμένου που θα γράψω.

Κείμενα 1:

- ✓ σημασία του επαγγελματικού προσανατολισμού (Α' Σκέλος)
- ✓ κάθε άτομο έχει την ευκαιρία να κατευθυνθεί προς το είδος της δραστηριότητας που του ταιριάζει περισσότερο. Με άλλα λόγια, καθένας επιλέγει σύμφωνα με τις κλίσεις, τα ενδιαφέροντα που έχει και βέβαια πάντα σύμφωνα με το πνευματικό του επίπεδο. (Β' Σκέλος)

- ✓ Ένα θέμα το οποίο ο επαγγελματικός προσανατολισμός «ξεκλειδώνει» είναι το ζήτημα της αυτογνωσίας. Ο νέος χρειάζεται, για παράδειγμα, να ανακαλύψει τα ιδιαίτερα στοιχεία του χαρακτήρα του, τις δεξιότητες, τα ενδιαφέροντα αλλά και τις αξίες εκείνες που συνθέτουν τον δικό του τρόπο θέασης της ζωής. (Α΄ & Β΄ Σκέλος)
- ✓ η βοήθεια αυτή, που συνίσταται στον έγκαιρο προβληματισμό, την υπεύθυνη και άρτια ενημέρωση, προϋποθέτει τη συστηματική μελέτη των επαγγελματών, της αγοράς εργασίας, καθώς και των δυνατοτήτων εκπαίδευσης και διερεύνησης ικανοτήτων και της προσωπικότητας των εργαζόμενων με επιστημονικά μέσα. (Α΄ Σκέλος)
- ✓ ο επαγγελματικός προσανατολισμός δίνει στον καθένα τη δυνατότητα να γνωρίσει καλύτερα το εύρος των επιλογών που είναι διαθέσιμες, ώστε να μη βασίσει την επιλογή του αποκλειστικά σε προτροπές του οικογενειακού περιβάλλοντος, οι οποίες συχνά δεν αντιπροσωπεύουν την προσωπικότητα και τις ικανότητες του ανθρώπου. (Α΄ & Β΄ Σκέλος)

Κείμενο 2:

- ✓ Επαγγελματικός Προσανατολισμός ορίζεται η διαδικασία κατά την οποία ειδικοί (Ψυχολόγοι, Κοινωνιολόγοι κ.ά.) υποβοηθούν το άτομο να επιλέξει την κατεύθυνση των σπουδών του και κατ' επέκταση την επαγγελματική του πορεία. (Α΄ Σκέλος)
- ✓ απαιτείται μια συστηματική προσέγγιση. Έτσι, ο σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός έχει ως βασικό σκοπό τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, ώστε η λήψη αυτής της απόφασης να γίνει σχετικά ανώδυνα και ομαλά. (Α΄ Σκέλος)
- ✓ Με τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό στοχεύουμε να κατακτηθούν 4 βήματα... (Α΄ Σκέλος)
- ✓ ικανότητες, ενδιαφέροντα, κλίσεις, φιλοδοξίες (Β΄ Σκέλος)
- ✓ το βήμα της πληροφόρησης, να ενημερωθεί δηλαδή για τις μεταλειτουργικές επιλογές εκπαίδευσης, για τις προϋποθέσεις εισόδου σε κάθε επάγγελμα, για τους όρους εργασίας-αμοιβής, για τις συνθήκες της αγοράς εργασίας, τις ανάγκες και τις δυνατότητες εξέλιξης, συνδυάζοντας παράλληλα με την ενθάρρυνση των μαθητών να αναπτύξουν ενεργό ρόλο στην αναζήτηση πηγών πληροφοριών (αυτοπληροφόρηση), να διαβάζουν χρησιμοποιώντας την κρίση τους, να αποφεύγουν τη στενή πληροφόρησή τους, επιδιώκοντας την ευρύτερη ενημέρωσή τους σε κοινωνικο-οικονομικά ζητήματα. (Α΄ Σκέλος)
- ✓ να ενισχυθούν οι δεξιότητες λήψης απόφασης, ώστε, όταν κατανοήσει καλύτερα τις επαγγελματικές ευκαιρίες που παρουσιάζονται, να τις επιλέξει. (Α΄ Σκέλος)
- ✓ η μετάβαση, με στόχο την καλύτερη δυνατή προετοιμασία των νέων για τη φοίτησή τους σε κάποια σχολή και στη συνέχεια για την προσαρμογή τους στην εργασία. (Α΄ Σκέλος)

 Στο υπόδειγμα που ακολουθεί έχει χρησιμοποιηθεί πορτοκαλί γραφή σε σημεία που εμπνεύστηκε ο πομπός από τα κείμενα αναφοράς που μελέτησε. Επίσης, τα επιχειρήματα που «έχτισε» ο/η συγγραφέας έχουν εμπλουτιστεί με τη βοήθεια του υλικού που μελέτησε στις σελίδες της ενότητας του βιβλίου (σελ. 328-329 & 326)

Σεβαστέ υπουργέ Παιδείας,
Αξιότιμε Δήμαρχε,
Κυρίες και κύριοι
Δημοτικοί Σύμβουλοι,
Συνδημότες και συνδημότισσες,
Αγαπητοί γονείς κι εκπαιδευτικοί¹,
Φίλοι/Φίλες και συμμαθητές/συμμαθήτριες¹,

Κατ' αρχάς, θα ήθελα να ευχαριστήσω εκ μέρους όλων, ιδίως των μαθητών και μαθητριών, τους οποίους στοχεύει να βοηθήσει η σημερινή ημερίδα με θέμα «Νέοι: Οι μελλοντικοί επαγγελματίες του τόπου», τους υπεύθυνους διοργανωτές της σημερινής εκδήλωσης, καθώς και τις δημοτικές αρχές για την παραχώρηση του Πνευματικού Κέντρου του δήμου. Το θέμα της σημερινής εκδήλωσης αφορά όλους μας, εφόσον από τη σωστή επαγγελματική επιλογή του νέου θα ωφεληθεί το σύνολο της πολιτείας που έχει ανάγκη από αποδοτικούς και υπεύθυνους επαγγελματίες.

Αγαπητοί γονείς και εκπαιδευτικοί,

Απευθύνομαι πρωτίστως σε εσάς, γιατί είστε οι «δικοί μας άνθρωποι» και μπορείτε να μας βοηθήσετε άμεσα στον επαγγελματικό μας προσανατολισμό. Αρχικά, οι γονείς, που γνωρίζετε καλύτερα από οποιονδήποτε άλλον το παιδί σας, τις δεξιότητες, τις αδυναμίες του, μπορείτε να το βοηθήσετε να κατασταλάξει με τι θέλει να ασχοληθεί, συζητώντας μαζί του, συμβουλευόντάς το όπου έχετε τις γνώσεις, αλλά και εμπυχώνοντάς το να ακολουθήσει το επάγγελμα που αγαπά. Μπορείτε, ακόμη, να επισκεφτείτε μαζί έναν σύμβουλο επαγγελματικού προσανατολισμού, που θα λύσει απορίες και θα προσφέρει την κατάλληλη ενημέρωση. Παράλληλα, οι εκπαιδευτικοί, μέσα από το αντικείμενο που καθέννας/καθεμία σας διδάσκει, είστε σε θέση να αξιολογήσετε αντικειμενικά τις επιδόσεις μας και να μας βοηθήσετε έτσι να ανακαλύψουμε τις κλίσεις μας. Βέβαια, η θέσπιση ενός μαθήματος σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού που θα έχει ως βασικό σκοπό τη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, θα μας βοηθούσε να αποφασίσουμε σχετικά ανώδυνα και ομαλά, εξού και όλοι και όλες προσδοκούμε, Σεβαστέ υπουργέ Παιδείας, ότι θα λάβετε τη σχετική πρωτοβουλία στο άμεσο μέλλον.

Μολαταύτα, εμείς οι νέοι/νέες είμαστε εκείνοι τους οποίους βαραίνει περισσότερο αυτή η προσωπική απόφαση, εφόσον από αυτήν εξαρτάται το δικό μας μέλλον. Γι' αυτό θα πρέπει να τη λάβουμε με σωστά κριτήρια, αφού προηγουμένως ασκήσουμε την αυτοκριτική μας, ώστε να κινηθούμε με αυτογνωσία. Αρχικά, οι ικανότητες, τα ενδιαφέροντα, οι κλίσεις κι οι φιλοδοξίες μας είναι ο πιο ασφαλής οδηγός, αφού όλοι και όλες, όταν αγαπάμε αυτό που κάνουμε, αποδίδουμε. Έτσι, κάθε άτομο έχει την ευκαιρία να κατευθυνθεί προς το είδος της δραστηριότητας που του ταιριάζει περισσότερο. Παράλληλα, είναι καλό να συνυπολογίσει τις επικρατούσες ανάγκες και τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας και να εξετάσει προσεχτικά το εύρος των επιλογών που είναι διαθέσιμες, ώστε να μη

βασίσει την επιλογή του αποκλειστικά σε προτροπές του οικογενειακού περιβάλλοντος, αν δεν τον αντιπροσωπεύουν.

Κλείνοντας, βρισκόμαστε σε έναν νέο πολιτισμικό δρόμο, με πολλές επιλογές προσανατολισμού. Προκειμένου, λοιπόν, να μην χαθούμε, χρειάζεται να μας βοηθήσετε, ιδίως οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί, να επιλέξουμε τον δρόμο που μας ταιριάζει και θα μας οδηγήσει στην προσωπική ευτυχία, αλλά και στη συλλογική πρόοδο.

Σας ευχαριστώ!
(424 λέξεις)

¹Οι δύο τελευταίες προσφωνήσεις μπορούν και να παραλειφθούν.

3ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Α. 8. Έμφυλα στερεότυπα και Επαγγελματική Επιλογή

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ: σελ. 354-358

ΘΕΜΑ Α: σελ. 357

Επιλεγμένα αποσπάσματα σχετικά με το θέμα όπου εστιάζει η περίληψη:

- πιστεύω πώς όταν ένα νέο παιδί αποφασίζει να διαλέξει ένα, ας πούμε, γυναικείο επάγγελμα, το κάνει επειδή το αγαπά πολύ.
- είναι πιο πιθανό να τον συμπαθήσουν οι γιοι σας, επειδή ξέρει να παίζει τα παιχνίδια που τους αρέσουν!
- έχει συνήθως πολλή ενέργεια (απαραίτητο στοιχείο όταν έχεις να κάνεις με μικρά παιδιά!)
- συχνά οι άνδρες έχουν χιούμορ και λένε καλές ιστορίες

 Η συγγραφέας υποστηρίζει ότι οι άνδρες θα μπορούσαν να είναι καλοί babysitters για διάφορους λόγους. Αρχικά, η συνειδητή, ενάντια στα στερεότυπα, επιλογή, μάλλον αποδεικνύει την αγάπη για το επάγγελμα. Επιπλέον, πιστεύει ότι, παίζοντας γνώριμα παιχνίδια, ένας άνδρας θα κέρδιζε τη συμπάθεια των αγοριών μιας οικογένειας και θα απέδιδε χάρη στην ενεργητικότητα, το χιούμορ και το ταλέντο στην αφήγηση συναρπαστικών ιστοριών.

(60 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1^ο : σελ. 357

Τα κείμενα 1 και 2 υπηρετούν τον ίδιο θεματικό άξονα. Αρχικά, **εστιάζουν σε επαγγέλματα που εναντιώνονται στα έμφυλα στερεότυπα**, εφόσον το κείμενο 1 εστιάζει στην εργασία μίας εναερίτισσας οικοδόμου και το κείμενο 2 σε έναν άνδρα babysitter. Στη συνέχεια, τα κείμενα αποδεικνύουν ότι **αρκεί η εργαζόμενη/ο εργαζόμενος να έχει γνώσεις και αγάπη για το επάγγελμα, ώστε να αποδώσει, ανεξαρτήτως φύλου** («...αφιέρωσα αρκετό χρόνο για να αποκτήσω αυτές τις γνώσεις. Συμμετείχα σε μεγάλα έργα» // «Ξέρει ότι θα τον εμπιστευτούν πιο δύσκολα οι γονείς...παρόλα αυτά θέλει να εργαστεί ως babysitter. Άρα, είναι βέβαιο ότι αγαπάει αυτήν τη δουλειά»).

(60 λέξεις)

Ερώτημα 2° : σελ. 357

Ειδικοί όροι που χρησιμοποιεί η Αγγελική Αγγελάκη στο κείμενο 1 είναι:

- ✓ εναερίτισσα τεχνικός
- ✓ κονιάματα
- ✓ συνθέσεις υλικών
- ✓ τοποθετήσεις καμινάδας
- ✓ υδρορροές
- ✓ καθαρίσμα τζαμιών ή φωταγωγών
- ✓ υδραυλικές δουλειές κ.ά.

Η ειδική ορολογία που χρησιμοποιεί η Αγγελική Αγγελάκη την καθιστά **αξιόπιστη στο ευρύ κοινό, αλλά και σε επαγγελματίες** που ασχολούνται με τον χώρο των οικοδομικών εργασιών, εφόσον δείχνει ότι έχει γνώσεις, **κερδίζοντας έτσι την εμπιστοσύνη και την εκτίμησή τους.**

Ερώτημα 3° : σελ. 357-358

α) σελ. 357

✎ Η/Ο συγγραφέας του κειμένου 2 **επιλέγει να οργανώσει** το κείμενό αξιοποιώντας μια σειρά ευθέων ερωτημάτων με τα οποία **εισάγει το θέμα**. Ειδικότερα, **απευθύνεται άμεσα** στις αναγνώστριες και τους αναγνώστες του άρθρου, **εγείροντας εξ αρχής το ενδιαφέρον και τον προβληματισμό τους** για το ζήτημα των έμφυλων στερεοτύπων στην αγορά εργασίας. Χάρη, επομένως, στο **οικείο ύφος και τη ζωντάνια και παραστατικότητα** του λόγου **το κείμενο γίνεται πιο αποτελεσματικό.**

β) σελ. 358

✎ Η/Ο συγγραφέας του κειμένου 2 **παρεμβάλει εντός παρενθέσεως το επιδοκιμαστικό της/του σχόλιο** για την ενέργεια που απαιτείται όταν κάποιος παίζει με μικρά παιδιά, **υποδηλώνοντας έτσι και τη θέση της στο θέμα, εφόσον προσθέτει με ενθουσιασμό** το πλεονέκτημα ενός άνδρα babysitter, **επηρεάζοντας πιθανότατα και τον δέκτη**, ώστε να απορρίψει τα έμφυλα στερεότυπα στον χώρο της εργασίας.

ΘΕΜΑ Γ : σελ. 358

☞ Χρειάζεται προσοχή στη διατύπωση της άσκησης, ώστε να γίνει αντιληπτό ότι οι κειμενικοί δείκτες που θα αξιοποιηθούν πρέπει να είναι αποκλειστικά εκφραστικά μέσα.

Ο άνδρας που εργάζεται στο ταχυδρομείο τηρεί ειρωνική στάση απέναντι στην Άννα που του απευθύνεται προκειμένου να λάβει πληροφορίες για τη θέση του ταχυδρόμου. Αρχικά, περιγράφεται σύντομα το βλέμμα του υπαλλήλου μόλις η Άννα του αποκαλύπτει ότι ενδιαφέρεται η ίδια για την αγγελία με **το αρνητικό επίθετο «περιπαιχτικό»** («Ο άντρας την κοίταξε με περιπαιχτικό βλέμμα») με το οποίο δηλώνεται ότι την ειρωνεύεται, γιατί προφανώς θεωρεί ότι μία γυναίκα δεν μπορεί

να εργαστεί ως ταχυδρόμος. Στη συνέχεια, μέσω του **ευθέος ερωτήματος** που της απευθύνει υπαινίσσεται ότι δεν πιστεύει πως η Άννα έχει τα απαραίτητα προσόντα για τη θέση της αγγελίας και μοιάζει σαν να την προειδοποιεί για αυτήν της την ανεπάρκεια: «Είναι διαγωνισμός με βάση τα προσόντα των ενδιαφερομένων. Ξέρετε τι σημαίνει αυτό;». Τέλος, με την **οπτικο-κινητική εικόνα** του άνδρα που μορφάζει ειρωνικά ως απάντηση στο θυμωμένο βλέμμα της Άννας, «Ο άντρας έκανε έναν μορφασμό και ξανακάθισε στο γραφείο του», φαίνεται ότι την απαξιώνει.

Κατά τη γνώμη μου, το θέμα του κειμένου, δηλαδή τα έμφυλα επαγγελματικά στερεότυπα, εξακολουθεί να είναι επίκαιρο, αλλά σε μικρότερο βαθμό. Και σήμερα δεν συναντούμε συχνά γυναίκες ταχυδρόμους, οδηγούς ταξί, πιλότους κ.ά. Συνήθως αυτό συμβαίνει, γιατί θεωρείται ότι δεν έχουν τα προσόντα, όπως κατάλληλη σωματοδομή, αντοχή ή ψυχραιμία. Αντίστοιχα στερεότυπα, βέβαια, ισχύουν και για επαγγέλματα που δεν ασκούνται συχνά από άνδρες, όπως νηπιαγωγός και νοσοκόμος.

(185 λέξεις)

→ **Εντόπισε τους παραπάνω κειμενικούς δείκτες στο βιβλίο:** Σ. Π. Αλπίτση, *Περνώντας από τη θεωρία στην πράξη – Νεοελληνική Γλώσσα & Λογοτεχνία Γ' Γενικού Λυκείου*, εκδόσεις αξία

→ **επίθετο με αρνητική σημασία:** σελ. 441 & 272 (2)

→ **ευθύ ερώτημα:** σελ. 246

→ **οπτικο-κινητική εικόνα:** σελ. 464

ΘΕΜΑ Δ : σελ. 358

Ομιλία/προφορική εισήγηση στο Πνευματικό Κέντρο του δήμου:

- **Εξωτερικά χαρακτηριστικά:** προσφωνήσεις, επιφώνηση.
- **Εσωτερικές αναφορές:**
  - ✓ πρόλογος: α) αναφορά στη διαφωνία με την ομάδα του Λόγου
β) γενική αναφορά της θέσης της ομάδας του Αντιλόγου
- Λογική απόδειξη του θέματος με ορθά (έγκυρα και αληθή) επιχειρήματα και αντεπιχειρήματα (ανασκευή των επιχειρημάτων της ομάδας του Λόγου).
- Αυστηρή οργάνωση: κείμενο με τριμερή δομή.
- Κυριολεκτική γλώσσα και άλλες γλωσσικές επιλογές της επιχειρηματολογίας που θα χρησιμοποιήσουμε εδώ: αποφαντικές προτάσεις με ρήματα σε έγκλιση οριστική που δηλώνουν βεβαιότητα, διαρθρωτικές λέξεις-φράσεις που δηλώνουν: αντίθεση, αιτία, σκοπό, συμπέρασμα κ.τλ.
- Κυριαρχεί το γ' ρηματικό πρόσωπο. Ο πομπός ενδείκνυται να εκφραστεί σε ορισμένα σημεία σε α' πληθυντικό, εκπροσωπώντας έτσι την ομάδα του Αντιλόγου, αλλά και για να «συμπαρασύρει» τους κριτές, προκειμένου να ταυτιστούν με τις τοποθετήσεις του. Ταυτόχρονα, δικαιολογείται το β' πληθυντικό ως μέσο αποστροφής στην ομάδα του Λόγου.
- Ο στόμφος της ομιλίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί με μέτρο με μέσα όπως: ασύνδετο κλιμακωτό σχήμα, ρητορικό ερώτημα. Δεν επιτρέπεται ο επιθετικός-αγενής τόνος, η κατάχρηση του συναισθήματος, καθώς σκοπός

αυτής της ομιλίας είναι η απόδειξη-πειθώ κι όχι η συναισθηματική προσέγγιση των Κριτών.

σελ. 359: Κρατώ σημειώσεις από τα κείμενα αναφοράς που θα με βοηθήσουν να αποδείξω τις θέσεις μου και να εμπλουτίσω το περιεχόμενο του κειμένου που θα γράψω.

Κείμενο 1:

- ✓ Στις επισκευές χρειάζεται γνώση των υλικών, όπως επίσης χρήση οδηγιών που πολλές φορές δημιουργείς εσύ και τεχνική ώστε να μην πηγαίνει το υλικό σου χαμένο. Όλα αυτά, όταν γίνονται στον αέρα, απαιτούν ταχύτητα.
- ✓ Φυσικά εκτιμάται το να έχεις γνώσεις στον τεχνικό τομέα. Γι' αυτό αφιέρωσα αρκετό χρόνο για να αποκτήσω αυτές τις γνώσεις. Συμμετείχα σε μεγάλα έργα
- ✓ Είμαι πιστοποιημένη με την παγκόσμια πιστοποίηση IRATA στο level 2 και εργάζομαι πάντα με τα πρότυπα ασφαλείας. Επίσης, είμαι πιστοποιημένη και από ελληνικούς φορείς και διασώστρια στην ομάδα Δέλτα της πολιτικής προστασίας, κάτι που βοηθάει στην ταχύτατη ανταπόκρισή μου σε ό,τι μπορεί να προκύψει.

Κείμενο 2:

- ✓ Θα επιλέγατε έναν άνδρα να φροντίζει τα παιδιά σας στο σπίτι; Θεωρείτε ότι η δημιουργική απασχόληση των παιδιών είναι αποκλειστικά γυναικείο προνόμιο; Σας βάζω σε σκέψεις, για να μπορέσετε πιο αμερόληπτα να απαντήσετε στην αρχική μου ερώτηση. Το ότι έχουμε συνηθίσει σε μια θεώρηση των πραγμάτων δεν σημαίνει ότι είναι και η μόνη σωστή.
- ✓ Δεν έτυχε ποτέ να γνωρίσουμε κάποιον που να ασχολείται επαγγελματικά με τη φροντίδα των παιδιών στο σπίτι. Όμως, μπορώ να σκεφτώ τουλάχιστον 5 γνωστούς μου που θα μπορούσαμε ΑΝΕΤΑ να τους εμπιστευτούμε τα παιδιά μας. Και πιστεύω ότι θα περνούσαν και πιο ευχάριστα μαζί τους.
- ✓ όταν ένα νέο παιδί αποφασίζει να διαλέξει ένα, ας πούμε, γυναικείο επάγγελμα, το κάνει επειδή το αγαπά πολύ.
- ✓ Θα μπορούσα να βρω και άλλα επιχειρήματα για να υποστηρίξω την επιλογή ενός αρσενικού babysitter. Για παράδειγμα, το ότι είναι πιο πιθανό να τον συμπαθήσουν οι γιοι σας, επειδή ξέρει να παίζει τα παιχνίδια που τους αρέσουν! Επιπλέον, έχει συνήθως πολλή ενέργεια (απαραίτητο στοιχείο όταν έχεις να κάνεις με μικρά παιδιά!) ή ότι συχνά οι άνδρες έχουν χιούμορ και λένε καλές ιστορίες.

 Στο υπόδειγμα που ακολουθεί έχει χρησιμοποιηθεί πορτοκαλί γραφή σε σημεία που εμπνεύστηκε ο πομπός από τα κείμενα αναφοράς που μελέτησε. Επίσης, τα επιχειρήματα που «έχτισε» ο/η συγγραφέας έχουν εμπλουτιστεί με τη βοήθεια του υλικού που μελέτησε στις σελίδες της ενότητας του βιβλίου (σελ. 324 & 335)

Σεβαστοί Κριτές,
Αξιότιμα μέλη
της ομάδας του Λόγου,

Κατ' αρχάς, ακούσαμε προσεχτικά τα επιχειρήματα της ομάδας του Λόγου αναφορικά με τη διάκριση γυναικών κι αντρικών επαγγελμάτων και ομολογώ ότι αιφνιδιαστήκαμε. Κατά τη γνώμη μας, ως νέοι και νέες που ζούμε σε μία δημοκρατική και εκσυγχρονισμένη ως προς τους θεσμούς και τα ανθρώπινα ήθη Ευρώπη, δεν πρέπει να δικαιολογούμε τα έμφυλα στερεότυπα σε οποιαδήποτε πτυχή της ζωής και, εν προκειμένω, της εργασίας.

Για να γίνουμε σαφέστεροι, το γεγονός ότι έχουμε συνηθίσει ορισμένα επαγγέλματα να ασκούνται από άτομα συγκεκριμένου φύλου, δεν συνεπάγεται ότι δεν μπορεί ένα άτομο του αντίθετου φύλου να αποδώσει σε αυτά. Πρωτίστως, η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, αλλά και το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, έχουν θεσπίσει την ισότητα όλων μας ανεξαρτήτως φύλου. Ειδικότερα στον χώρο της εργασίας, προβλέπεται ότι τα άτομα πρέπει να προστατεύονται από κάθε διάκριση, ώστε να απολαμβάνουν αναπαλλοτρίωτες ελευθερίες, όπως της αξιοπρεπούς εργασίας και της ισότητας των ευκαιριών. Κατά συνέπεια, είμαστε πεπεισμένοι ότι οι νομοθέτες γνωρίζουν καλύτερα τι δικαιολογείται και τι όχι, εξού και θα μας επιτρέψετε να αμφισβητήσουμε τις απόψεις που αναπτύξατε περί διάκρισης των επαγγελμάτων με πρόσχημα διαφορές στη σωματοδομή, τον ψυχισμό, τον τρόπο σκέψης, τις πολιτισμικές καταβολές.

Αναντίρρητα, η επαγγελματική επίδοση είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων και ασφαλώς όχι της σωματικής διάπλασης. **Τον πρώτο ρόλο εκτιμούμε ότι έχει η άρτια κατάρτιση.** Για παράδειγμα, αν ένας άνδρας οικοδόμος, **δεν έχει τις απαραίτητες τεχνικές γνώσεις ή δεν είναι πλήρως ενημερωμένος για την καταλληλότητα και τον τρόπο χρήσης των υλικών,** θα καταφέρει να ολοκληρώσει με ασφάλεια το χειρωνακτικό του έργο; Από την άλλη, θα εμπιστευόσαστε ως νηπιαγωγό των παιδιών σας μία γυναίκα της οποίας οι αντιδράσεις μαρτυρούν ότι δεν έχει εντρυφήσει στην ευαίσθητη παιδική ψυχολογία, **δεν της αρέσουν τα παιδικά παιχνίδια ή είναι νωθρή;** Απαιτείται, με άλλα λόγια, και η αγάπη για το αντικείμενο της εργασίας που δεν σχετίζεται με το φύλο του εργαζόμενου. Τέλος, οι πολιτισμικές καταβολές σε καμία περίπτωση, κατά τη γνώμη μας, δεν δικαιολογούν την επίδοση στον χώρο εργασίας. Γνωρίζουμε ότι υπάρχουν άτομα που ζουν και ανατρέφονται σε χώρες των οποίων τα ήθη-έθιμα, οι θρησκευτικές πεποιθήσεις και οι παραδόσεις τα αποκλείουν από συγκεκριμένα επαγγέλματα ή από τον χώρο της εργασίας γενικότερα, όπως συμβαίνει συνήθως με τις γυναίκες. Πώς μπορούμε, όμως, να αξιολογήσουμε την αποτελεσματικότητα ενός ανθρώπου στην εργασία όταν δεν του επιτρέπουμε να εργαστεί; Όσο για τις θρησκευτικές πεποιθήσεις, πώς μπορούν λογικά να καθορίσουν τη στάση μας απέναντι στο δικαίωμα της εργασίας, ιδίως στη σύγχρονη Ευρώπη της ανεξιθρησκίας;

Κλείνοντας, νομικά κάθε είδους διάκριση μεταξύ των ανθρώπων είναι παράλογη, αδικαιολόγητη, καταδικαστέα. Γι' αυτό και ως ομάδα του Λόγου δεν μπορούμε να δεχτούμε ότι φυλετικές διακρίσεις στο χώρο της εργασίας μπορούν να γίνουν ανεκτές στον εκπολιτισμένο κόσμο μας.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!
(433 λέξεις)